

toplumsal özgürlük

20 TL / Haziran 2025

Darbe sürüyor!

Oğuzhan Kayserilioğlu

19 Mart darbesi, yoğunlaşmış tek bir vuruş olarak değil, o türden bir dizi vuruşu içinde barındıran bir süreç olarak yürüyor. İmamoğlu'nun tutuklanması darbenin güncel/aktüel hedefini pasifize etmeyi ve mümkün olursa "kirliletmeyi" hedefleyen bir başlangıç vuruşudur.

Darbenin mimarlarının sürecin günümüze dek uzayacağını pek de hesap etmediklerini, hızla ilerleyerek İBB ve CHP'ye kayyum atamayı hedefledikleri anlaşılıyor.

(...) Devamı 4. sayfada

Kürtlerin Rojava aurasında yeni politik denklemler

Ferhat Toros

10 Mart 2025'te Rojava ve Şam arasında imzalanan anlaşma çerçevesinde oluşan politik şekillenmeler devam ediyor. Kuşkusuz bu anlaşmanın her iki taraf açısından önceliği "Güvenlik" sorununu çözmektir; askeri çatışma ortamından kurtularak siyasi hamleler yapabilmektir. Öyle de oldu. Colani hemen hamlesini yaptı ve "Suriye Arap Cumhuriyeti" kuruluşu ilan edilerek, kendisini de Geçici Suriye Hükümetinin Cumhurbaşkanı olarak bildirdi.

(...) Devamı 3. sayfada

Barış ne yana düşer?

Juliana Gözen

Resmi tarih kitaplarında, tarihin nasıl yaşanacağını belirleyen yalnızca egemenler olarak sunulur. Oysa tarih hiçbir zaman egemenler açısından öyle dümdüz, pürüzsüz ve istenildiği gibi akmamıştır. Ezilenler, yoksullar, dışarıda bırakılanlar tarihin içerisinde uyanmayı bekleyen fay hatları olarak yerini her daim alır.

(...) Devamı 2. sayfada

15-16 Haziran ve Gezi ruhuyla Darbeye karşı direniş

19 Mart darbesinin İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne el koyma hedefi halkın sokağa taşan öfkesiyle başarısız oldu. Ama darbe durmadı. Suç çetesi İstanbul'a kayıym atayamadı ama dalga dalga yaydığı operasyonla belediyeyi felç etti. Milyonlarca İstanbullunun temel hakları, gündelik ihtiyaçları hiçbirinin umurunda değil. Dalga dalga yayılan operasyonlar gizli tanık ifadelerine, itirafçılara dayandırılıyor. Uyduruk suçların saraydaki suç çetesi işi olduğunu herkes biliyor. Ama bu, tek başına hiçbir şeyi çözmez.

Toplumu sürekli felç ederek yol almaya çalışan bu suç şebekesinin elinde çok büyük yargı/polis imkanları devasa medya olanakları var. Ama hiçbir güç halkın örgütlü gücünden daha üstün olamaz. Halkın örgütlü gücü suç şebekesini durduracak olan yegâne güçtür. Türkiye halklarının kendilerinin umurunda değil. Dalga dalga yayılan operasyonlar gizli tanık ifadelerine, itirafçılara dayandırılıyor. Uyduruk suçların saraydaki suç çetesi işi olduğunu herkes biliyor. Ama bu, tek başına hiçbir şeyi çözmez.

büyük işçi kalkışmasıdır. İşçi sınıfına örgütsüzlük dayatmalarına karşı tarihe geçen büyük direniş 55. yıl dönümünde işçi sınıfına dayatılan kölece çalışma koşullarına karşı yolu aydınlatmaya, gidilecek yolu göstermeye devam ediyor. Ve yakın dönemin en büyük halk isyanı Gezi, Gezi'miz. Halkın yaşamına bir kâbus gibi çöken despotik, baskıcı, neoliberal AKP iktidarına karşı gerçekleşen şanlı isyanımızın 12. yıl dönümünü geride bıraktık. Gezi, geçmişe yönelik nostaljik bir anı olmaktan ziyade bugünün mücadelesinin

ilham kaynağı, yol göstericisi. Gezi'de yitirdiğimiz canları bir kez daha saygıyla anıyoruz. 19 Mart darbesine karşı direnişimizde onların mücadele mirasını yaşıyoruz. Yaşatmaya devam edeceğiz. Gidilecek yol bellidir. Sadece isyan haline değil, örgütlü güce ihtiyacımız var. Üzerimize çöken en büyük karanlık iktidarın dehşeti değil, örgütsüzlüğün devrimci olanakları yok edisidir. Gezi'nin, 15-16 Haziran'ın ruhuyla, örgütlü mücadelede buluşalım. Başka çıkar yolumuz yoktur.

Ücretler ve sınıf mücadelesi

Şimşek programıyla sürekli yoksullaştırılan işçilerin ekonomik mücadelesini önemseyecek ve bunu siyasallaştıracak bir işçi hareketine ihtiyaç var.

Pelin Kahiloğulları

İzmir Büyükşehir Belediye işçilerinin greviyle on yıllardır hükmünü sürdüren neoliberal hegemonyanın sonuçlarıyla bir kez daha ve en açık haliyle yüzleştik. Toplumsal alanda neoliberalizmin ana sloganı olan "Toplum yoktur,

birey vardır" anlayışının güç kazandığını, işçilerin topluca bir sınıf olarak haklarını korumasının meşruiyet alanının daraldığını gördük. Toplum içinde, işçilerin sefalet koşullarında yaşamasını olağanlaştıran ve buna itiraz eden işçileri şeytanlaştıran bir anlayış var ve

hiç de güçsüz değil. Bu durum yeni değil, dönem dönem şantiyelerde çalışan ustaların ve kentin her yerine paket taşıyan motokuryelerin ücretleri "haddini aşan" ücretler olarak gündemimize sokuldu. Ancak, durmaksızın yenileri eklenerek ücretlilerden yapılan vergi

kesintileri ve geçim araçlarının pahalılaşması ise nedense bu tartışmaların dışında kalıyor. Peki, bu durum hangi dönemde yaşanıyor? Şimşek'in OVP'sinin bilinçli işçilerin hayat koşullarını ağırlaştırdığı, yoksulluğun sürekli dibe doğru çektiği, işsizlik ve güvencesizliğin hâkim kılındığı koşullarda! Yoksulluğun derinleşmesinin yanında ülkenin içinde bulunduğu çoklu krizler, işçilerin ücret mücadelesini siyasi mücadeleyle birleştirmenin imkanını açığa çıkarıyor. Fakat bu imkânı harekete geçirebilecek bir siyasal sınıf odağı inşa edilmiş değil. İzmir belediye grevinde açığa çıkan bir diğer olgu da buydu. Egemen düzenin restorasyon seçeneği olan CHP'nin çizdiği "hak arama sınırı" ve sendikalar

bürokrasinin anlamsızlaştırdığı hatta tasfiye etmeye çalıştığı sınıf mücadelesi, işçilerin gücünü zayıflatmış. Nitekim, İzmir'de işçilerin haklı ve meşru olan grevi, başta grev kırıcı belediye başkanı Cemil Tugay olmak üzere birçok CHP'li trol aracılığıyla baskılandı.

Sınıf çelişkisi ücret mücadelesinde cisimleşiyor
"Emek gücünün değerinin son ya da en alt sınırı, diyor Marx, her gün elde edememesi halinde emek gücü taşıyıcısının, yani insanın, kendi yaşam sürecini yenileyemeyeceği metalar kütlelerinin değeriyle, yani fiziksel açıdan vazgeçilmesi imkansız olan geçim araçlarının değeriyle belirlenir." "Emek gücünün değeri, sahibinin varlığını sürdürmesi için gerekli olan geçim araçlarının değeridir."

(...) Devamı 2. sayfada

Mehmet Şimşek'e Yeni Şafak'tan saldırı

Albayrak grubunun Yeni Şafak

gazetesi 26 Mayıs tarihli manşetinde Şimşek'in ekonomi yönetimini topa tuttu.

Rusya-Ukrayna Savaşında müzakereler dönemi

2022 ve 2025 görüşmeleri, barış

masalarının aslında stratejik üstünlük arayışının sahnesi olduğunu açığa çıkarmıştır.

Doğayı satan düzenin Çevre Günü

Doğayı "yeşil yatırım fırsatı"na dönüştüren bu düzenin ne iklim ne de yaşama dair söz söylemeye hakkı yok.

POLİTİKA

Ücretler ve sınıf mücadelesi

Yoksulluğun derinleşmesinin yanında ülkenin içinde bulunduğu çoklu krizler, işçilerin ücret mücadelesini siyasi mücadeleyle birleştirmenin imkanını açığa çıkarıyor.

Pelin Kahiloğulları

(...) 1. sayfadan devam

İşte, işçiler bugün en temel ihtiyaçlarını karşılayamıyor. Ücretler, sürekli aşağıya doğru çekildiği için ülkemizde “ortalama” ücret haline gelmiş olan “asgari” ücret, Mayıs ayında açıklanan açıkl sınırının bile gerisine düştü. Uluslararası rekabette altta kalmamak ve yatırımlar için çekici olabilmek amacıyla emeğin daha da ucuzlatılması temel dinamiklerden biri halinde. Türkiye’de de Şimşek programının uygulanmasının ana yönelimlerinden biri ücretlerin baskılanması.

Sendikal bürokrasi, örgütsüzlük ve direnişler

Sermayenin topyekûn kuşatmasının karşısında işçi sınıfı dağınık ve örgütsüz. Toplu

iş sözleşmesi kapsamındaki işçi sayısı sınırlı ve bu işçiler de çoğunlukla sendikal bürokrasinin güdümünde. Asgari ücretin belirlenmesi dahil olmak üzere sendikalar işçi lehine bir mücadelenin uzağında. Asgari ücret, iktidar tarafından sermayenin ihtiyaçları doğrultusunda belirleniyor. Türkiye’de asgari ücret, TİS’ler dahil olmak üzere genel ücret politikasını belirliyor. Sermayenin ücretleri baskı-

lama yönündeki kararlılığını, asgari ücretin belirlenmesi sonrası kamu emekçilerinin yüzde 11’lik ve emeklilerin yüzde 15’lik zam oranlarında da gördük.

Ücretlerin baskılanması karşısında geçtiğimiz sene Kasım ayından bu yana kesintisiz birçok iş kolunda ücret zammı talebiyle grevler ve eylemler sürüyor. Kasım ayında İstanbul’daki belediyeler ile bu iş kolundaki yetkili sendikalar arasında yapılan toplu iş sözleşme süreçleri ve grevler işçilere rağmen sendika ağalarının gece yarısı imzasıyla sonlandı. Başta Genel-iş olmak üzere şirketleşmiş

Şimşek programıyla sürekli yoksullaştırılan işçilerin ekonomik mücadelesini önemseyecek ve bunu siyasallaştıracak bir işçi hareketine ihtiyaç var.

sendikalar, işveren belediye başkanlarıyla ilişkilerini gizleme ihtiyacı bile duymadı. Bu ağaların bakış açısından kendileri “satıcı” işçiler ise bir “mal” ve işçileri işgücü piyasalarında “alıcı” olan sermayeye pazarlıyorlar. Hedef, kendilerine kazanç sağlamak; işçilerin ücretleri değil, kendi konumları, kendi kazançları önemli.

Hepsi öyle mi, değil!

2024’ün Aralık ayında başlayan metal işçilerinin ekmek kavgası, hükümet eliyle fiili grev yasağıyla engellenmek istendi. Bunun karşısında Birleşik Metal-İş sendikasının öncülüğünde yürütülen mücadele ve grev kararının uygulanması dayatılan ücret politikasının karşısında önemli bir kazanım sağladı. Yine geçtiğimiz hafta Getir kuryelerinin ücretleri yüzde 20-30 aşağı çekildi. Buna dair TEHİS ve Motokurye İşçileri Derneği öncülüğünde eylemler ve açıklamalar yapılıyor. Bahsettiğimiz bu örnekler sınırlı da olsa sermaye sınıfı ile işçi sınıfının süreklileşen karşı karşıya gelişini göstermesi açısından önemli. Sermayenin yargısı, yasası, koluyla iktidarı arkasına alarak girdiği mücadelede işçi sınıfı yalnız. Bu yalnızlığı örgütleyebildiğimiz oranda işçilerin lokal ve işkolu düzeyinde devam eden eylemlerini ortak hedefler doğrultusunda bütünleştirebiliriz. Önümüzde en yakın duran hedef; “Temmuz Zammı” mücadelesi!

Temmuz ara zam mücadelesi

Başta yazdığımızı tekrar edelim. Ücret mücadelesi, yaşam hakkı mücadelesi ve siyasi mücadeleyle iç içe geçmiştir. Ve evet salt ücret mücadelesi kapitalist sömürü ilişkisini ortadan kaldıramaz. Barınma, beslenme, eğitim, sağlık gibi en temel ihtiyaçlar, reel ücretlerin düşüklüğü sonucu ulaşılma-
durumda. “Reel ücret, diyor Marx, emeğin üretkenliği ile asla aynı oranda artmaz.” “Ne var ki daha iyi giyinme, daha iyi beslenme, daha iyi bakım ve daha büyük bir peculium (kölenin sahip olunmasına izin verilen özel mülk) kölenin bağımlılık durumunu ve sömürülmesini ne derece ortadan kaldırırsa, ücretli işçininkini de o kadar kaldırır.” “Bugünkü sistemin temelinde, diye devam ediyor Marx, emek, bütün öteki metalar gibi metadır ancak. Bundan dolayı onun da kendi değerine uygun düşen bir ortalama fiyata ulaşması için aynı dalgalanmalardan geçmesi gerekir. Elbette ki ücret mücadelesiyle sınırlı bir sınıf hareketinin sömürüyü ortadan kaldıracığından bahsetmiyoruz. Fakat işçinin ücret talebini sahiplenmek ve işçilerin bulunduğu koşullara müdahale edebilecek kazanımlara ulaşmakla siyasallaşma birbirine sarmaşık gibi iç içe geçmeli

günümüzde. Bir aşamalıktan değil ücret mücadelesini sınıf hareketini güçlendirecek bir dinamığe dönüştürmekten bahsediyoruz. Toparlayacak olursak, önümüzdeki dönem Şimşek programıyla sürekli yoksullaştırılan işçilerin ekonomik mücadelesini önemseyecek ve bunu siyasallaştıracak bir işçi hareketine ihtiyaç var. Bu tespit de ihtiyaç da yeni değil. Sadece ücretlere odaklanan bir mücadele, istenildiği kadar yüksek ücret kazanılsa bile, sermayenin hükümetleri tarafından alınacak bir kararla, mesela vergilerin arttırılması ya da döviz fiyatının yükseltilmesi gibi önlemlerle, bir anda hiçe dönüşebilir. İşçi sınıfı, ücretler dahil bütün kazanımlarının kalıcılığını siyasal mücadeleden geçtiğini bilerek günlük ekonomik mücadelesini siyasetle birleştirmeli. Sermayenin kuşatmasını yaracak ve işçilerin günlük ekonomik mücadelesini büyütebilecek işyeri komiteleri ve dayanışma ağlarını kurmanın zamanıdır. İlk elden asgari ücret komiteleri ile asgari ücretin yoksulluk sınırına çekilmesi talebini yükseltebiliriz. Aynı zamanda asgari ücret mücadelesini işçiler ile birlikte işsizlere, emeklilere ve güvencesizlere doğru genişletebiliriz.

Barış ne yana düşer?

Ulusal baskının ürettiği siyasal ve toplumsal eşitsizlikleri hedef alan, ezilenlerin ihtiyaçlarını merkeze alan bağımsız bir barış hattının inşası hayati önemdedir.

Juliana Gözen

(...) 1. sayfadan devam

Hiçbir siyasal süreç, tek bir öznenin hedefleri, niyetleri ve çıkarlarıyla şekillenemez. Şimdi bütün detaylarına hâkim olmadığımız müzakere sürecini de bu açıdan sadece iktidarın hedefleri ve amaçları doğrultusunda okumak diyalektiğin mantığına ters olur. Öyleyse biz hâkim olduğumuz yerlerden yol alalım...

Tarih, öngörü ve mücadelenin dinamiği

Kürt sorunu, Türkiye Cumhuriyeti devletinin yapısını, toplumsal ilişkileri, siyasal gelişmeleri ve kültürel dokuyu doğrudan şekillendiren tarihsel ve yapısal bir mesele. Şimdi o sorunun muhatabı, Kürt halkının son isyanının öncüleri mücadeleyi başka bir evreye taşıyor. Yeniden yapılanma ve dönüşüm sadece bu kararı alanlarla sınırlı kalamaz; açılan yeni siyasal zemin, sınırları ve imkânlarıyla genişlemektedir. Bugün siyasal erki elinde tutan ittifak, mevcut

sürecin bütün parametrelerini belirleme kapasitesine sahip, her şeye kadir bir güç olmamakla birlikte, müzakereyi Erdoğan’ın geleceğini daimileştirecek ve kurmaya çalıştığı faşist rejimin son halini verecek şekilde ilerletmek istediği aşikâr. Rejimin inşasının harcını oluşturan güvenlikçi politikada en ufak bir balans ayarı rejimin dengesini bozarak çatlakların oluşmasına yol açabilir. Bugün atılması gereken adımların hâlâ atılmamış olması, iktidarın bu çatlaklardan güçlenerek karşısındaki dinamikleri büyütme riskini göze almak istemediğini gösteriyor. Zira 19 Mart’tan bu yana halkın sokağa taşan talepleri, CHP’nin şimdilik tansiyonu düşürmemesi ve yoksulluğun giderek yıkıcılaşan etkileri, yeni bir mücadele kanalına doğru hareket ediyor. Bu tabloya bakarak, iktidarın Kürt halkını beklentiye sokup oyalayarak, hatta belli ölçüde içererek muhalefeti felç etme ve halk mücadelesinin sönmülmesini sağlama olasılığının

tümüyle dışlandığını kimse iddia edemez. Ancak tarihin yönünü belirleyen anlar, bin bir olasılık arasında

sında mücadeleyle somutlaşan ve güç kazanan olasılıkların sonuçlanması değil midir? “Öngörmek, mücadeleye hazırlanmak ve müdahale edebilmek için zorunludur; ama öngörü, sabit bir kader değil, müdahale için bir araçtır.” Gramsci’ye göre

tarih kaçınılmaz biçimde ilerleyen bir süreç değil, toplumsal güçlerin mücadelesinin sonucudur.

Bu nedenle, mevcut gelişmelerle salt birer olasılık olarak görmek yerine, onları mücadeleyle şekillendirme imkânına odaklanmak gerekir. Tam da bu nedenle, öngörülerle yetinmek değil, müdahil olmak, mücadeleyi büyütme ve toplumsal denklemleri değiştirmek oldukça belirleyicidir.

Sosyalistlerin

barış sürecindeki rolü

Türkiye’nin demokratikleşme mücadelesiyle iç içe geçen barış süreci, sosyalistlerin kontrolü tamamen savaşı taraflara bırakıp kendilerini sadece desteklemekle sınırlayabileceği bir gündem değildir. Bu bağlamda, sosyalistlerin görevi yalnızca mevcut süreci desteklemek değil, sürece Kürt halkının mücadelesi lehine yön verecek bir hatta müdahil olmaktır. Bu nedenle, ulusal baskının ürettiği siyasal ve toplumsal eşitsizlikleri hedef alan, ezilenlerin ihtiyaçlarını merkeze alan bağımsız bir barış hattının inşası hayati önemdedir. Barışın nasıl bir zeminde kurulacağı, en az onun gerçekleşmeyeceği kadar önemlidir. Toplumsal tabandan yükselen güçlü ve süreklilik gösteren bir siyasal basınç yoksa, müzakere süreci büyük ölçüde iktidarın belirlediği sınırlar içinde şekillenecek; bu da Kürt hareketinin oluşturduğu politik birikimin sistem içinde eritilerek etkisizleştirilmesi riskini doğuracaktır. İktidarın koyduğu parametreler ve niyetler ne olursa olsun, 19 Mart direnişi barış sürecinin en önemli toplumsal güvencelerinden biri olarak okunmalıdır. Bu direnişin yarattığı mücadele dinamikleri, sadece halk-

taki iktidar karşıtı kitlesel öfkenin ifadesi değil, aynı zamanda barışın toplumsal zeminini güçlendiren, iktidarın elini daraltan ve muhalefetin pozisyonunu yeniden tanımlamaya zorlayan bir işlev üstlenmiştir. İktidarın, DEM Parti’yi hem sosyalist soldan hem de CHP’den izole ederek etkisizleştirme stratejisini sürdürdüğü bir ortamda, sosyalist solun bu yalnızlaştırma politikalarına karşı net ve kararlı bir duruş sergilemesi çok önemlidir. Bu duruş, sadece DEM Parti ile dayanışmayı değil, aynı zamanda barış ve demokrasi mücadelesinin ortak zeminini güçlendirmek anlamına gelir. Sosyalist hareketin barış sürecine yaklaşımı, yukarıdan belirlenen sınırlara teslim olmayan, toplumsal taleplerle şekillenen bir mücadele programına dayanmalıdır. Emekçilerin insanca bir yaşam mücadelesi ile Kürt halkının özgürlük talebi arasında kurulan bu köprü, aynı zamanda yeni bir siyasal ufkun da inşasını mümkün kılacaktır. Bu yeni ufkun gerçekliği, ancak bizlerin tarih sahnesine cesaretle atılmasıyla, yani kendimizi ‘tarihin akışına fırlatma cesareti’ni göstermesiyle şekillenecektir.

POLİTİKA

Darbe, zamana ve mekâna yayılıyor

19 Mart'a Özgür Özel yönetimi her ne kadar farklı bir tutumla yaklaşsalar ve darbeye karşı direnmeyi seçseler de bu direnme biçimi de Erdoğan'a kaybettiren tarzda değil, kendisine zaman kazandıran ve yeni manevralara olanak tanıyan tarzda gidiyor.

Hasan Durkal

Erdoğan'ın darbesi yol alıyor. Belki İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne kayyım atana-madı ama başlatılan dar-benin 5. dalgasıyla birlikte Erdoğan'ın yeni buluşunun denendiğini görüyoruz. Zamana ve farklı belediyelere yayılmış bir darbe pratiği. İstanbul'u tam olarak alama-yan Erdoğan, halkın direni-şine darbeyi yayarak cevap verdi. İstanbul ilçelerinden Adana'nın ilçelerine yapılan açılım yakın gelecekteki olası pratikleri de açık ediyor. Sandıkla kazanılamayan her yere darbeye girme planı. İşin önemli yanı şu ki, Seyhan ve Ceyhan beledi-yelerine, dişe dokunur bir direnişle karşılaşılmadan el konuldu. Muhtemelen bu bir denemeydi ve ortaya çıkacak reaksiyonun dozuna göre bir sonraki adım planlanacaktı. Zayıf tepkiler muhtemel yeni saldırıların önünü açacağı benziyor.

O her şeyin başkanı

Keyfilik ve yasadızlık artık öyle bir genelleşti ki, sarayın keyfilik ve yasadızlığı her türlü devlet kurumunun akıl rehberi haline geldi. Herhangi bir kamu kuruluşunun yasalara bağlı kalma koşulu ortadan kalktı. Halkın nefes alabileceği tüm kanalları

tıkamaya yeminli iktidar bunun ön pratiklerinin Kürt belediyelerine atadığı kay-yımlarla gerçekleştirmişti. O artık sadece cumhur-başkanı değil. Tüm üniver-sitelerin rektörü, RTÜK

başkanı, Kamu İhale Kuru-mu Başkanı, YÖK başkanı, YSK başkanı, genelkurmay başkanı da. Çünkü kendisine koşulsuz biat etmiş bürok-ratlarıyla sert ve militan bir iktidar odağı yarattı ve sarayda verilen kararlar söz konusu kurumlarda yalnızca icra ediliyorlar. Bu kusursuz emir komuta zinciri sermaye sınıfına muazzam olanaklar sağlıyor, bu esnada soygun işliyor, halkın yoksullaşması devasa boyutlara geliyor.

Darbe yayılırken

Tabii ki bu noktaya birden gelmedik. Son büyük kırılma geçen sene yaşanmıştı.

Cumhuriyet Halk Partisi'nin geçtiğimiz yılki 31 Mart yerel seçimlerinde halkın öf-kesinin bir yansıması olarak elde ettiği seçim zaferi kısa sürede bir "yumuşama" po-litikasıyla heba edilmişti. Öz-

manevralara olanak tanıyan tarzda gidiyor. Erdoğan'ın muhalefetin çatlaklarının içerisinden sızma yetene-ği bir kez daha kendisini gösteriyor. Darbe zamana ve mekâna yayılıyor.

Faşizme karşı halkın direnişi CHP'nin kimyası bu yayılı-ma karşı koyacak bir yapıya sahip olmadığından bir kez daha aynı yere dönüyoruz. Halkın öfkesinin bir kez daha soğurulduğu, içerildi-ği ve halkın faşizme teslim edildiği bir dönem. Eski genel başkanın kurultay iptal davası sonuç-larını kolla-dığı mevcut başkanın da olayı miting siyasetine indirgediği bir durumla karşı karşıya halk.

Bu noktada halkın genel bir direniş haline geç-mesi darbenin geri püskür-tülmesinin tek koşulu olarak belirmiştir. Direniş sadece karşı olunan şeyin püskür-tülmesini değil, yeninin inşa edilmesini de içermelidir. Yasasızlığa karşı halkın bağımsız çıkarlarını savun-mak gerekiyor. Devlet ve sermayeden bağımsız, halkın gerçek çıkarları.

Direnış sadece karşı olunan şeyin püskürtülmesini değil, yeninin inşa edilmesini de içermelidir.

Kürtlerin Rojava aurasında yeni politik denklemler

Orta Doğu'da yeni olası büyük savaş eksenleri, KÖH'ün fesih kararı sonrası mücadele biçimlerindeki değişim sancıları, Türklerle Kürtlerin "süreç" görüşmeleri, Küresel güç dengeleri içinde Rojava'nın artan önemi gibi "kompleks" dengeler, Kürtlerin özgürleşme iradelerinin "kompakt" noktalarını oluşturuyor.

Ferhat Toros

Kürtler de kendi büyük hamlele-rini 26 Nisan 2025'te Kamışlo'da topladıkları "Ulusal Kongre"leriyle yaptılar. Ulusal Kongrenin oluşumu ve etkile-rini çözümleyelim; 1. Kuşkusuz en önem-li olay ENKS (Suriye Kürt Ulusal Konseyi) ve SDG'nin (Suriye Demokratik Güçleri) bir araya gelmiş olma-sıydı. Bu toplantı temel anlamda ENKS'nin Su-riye'deki zayıflayan savaş iradesi ve gücünün SDG ile toparlaması, SDG içinse bölgede ENKS ile "meşruiyetini" arttırma-sı anlamına geliyordu. 2. Bu yönelim sadece Kürtlerin Birliği değil Suriye bütünlüğünde düşünme, dolayısıyla Arapları, Arap Alevileri, Dürzileri, Hristiyanları da kapsayan bir çerçeve sunuyordu. 3. Daha genişlemiş etkisi ise bölgede Kürtlerin Öncü-Kurucu iradesini ortaya koyma girişimi olarak değer-lendirilebilir. 4. Öcalan'ın süreç açıklaması ve yeni dönem perspektifine bağlı olarak tüm Orta Doğu halklarının" kurtuluş idealine (Komün Toplumsallığı, De-mokratik Konfederalizm) yönelmek niyetinde olduklarını gösteriyor.

Rojava Ankara görüşmeleri

İşte bu gerçeklikler içinde politikanın bir ucu hep Türkiye'ye gelip dayanı-

yor. Kürtler yukarıdaki hedeflerini gerçekleştirebilmek adına dengeler kuruyor. İsrail, ABD, İran, Fransa, İngiltere ile ayrı ayrı ilişkiler geliştiriyor, Türkiye bunlar arasında oldukça önem taşıyor. En son Türkiye'ye yönelik olarak da

Mazlum Abdi Türkiye ile doğrudan temaslarının olduğunu ve Erdoğan'la görüşmek istediğini belirtti.

Diplomasi ve çatışmalar iç içe

Tüm bu siyasi, diplomatik manevra-lar varken Rojava'da İŞİD saldırıları artıyor. SDG askeri olarak mücadele etse de İŞİD'lilerin hukuki olarak yargılaması konusunda "Şam Hükü-metine" uluslararası hukuk dolayısı-yla bağlılar. Bir başka önemli nokta da Rojava ve Şam yönetiminin heyetlerinin ikinci bir araya gelişlerinden sonra ara-larındaki anlaşmazlık noktalarının açıklanması oldu. Yürütülen müzakerelerde yer alan Rojava'lı siyasetçi Foza Yusuf; "Enteg-

rasyon konusunda bizim anlayışımız-la Şam'ın bakışının farklı olduğu açık. Yani Şam, entegrasyon meselesinden özerk yönetim ile DSG'nin tasfiye edilmesini anlıyor. Bizim görüşümü-ze göreyse entegrasyon, aynı zaman-da mevcut kurumla-rımızın çalışmalarını ve faaliyetlerini bağımsız sürdürmesi anlamına geliyor." İfadeleriyle belirtiyor.

Katliamlar çatışmalar

Alevi katliamları de-vam ediyor; kadınlar kaçırılıyor köle pa-zarlarında satılıyor, Alevi arazilerine, mallarına çökülüyor.

İstikrar, mutabakat denirken bir yandan da Türkiye destekli yeni 200 bin kişilik ordu kurulması planları yeni çatışma alanları yaratacağının işaretleri oluyor. İsrail Lazkiye ve Tartus'ta Türk üssü olduğunun iddiasıyla, ilgili yerleri bombalıyor. Orta Doğu'da yeni olası büyük savaş eksenleri (İran-İsrail, Suriye iç savaşı), KÖH'ün fesih kararı sonrası mücadele biçimlerindeki değişim sancıları, Türklerle Kürtlerin "süreç" görüşmeleri, Küresel güç dengeleri içinde Rojava'nın artan önemi gibi "kompleks" dengeler, Kürtlerin özgürleşme iradelerinin "kompakt" noktalarını oluşturuyor.

Yol ayrımı: Türkiye partisi mi? Türkiye devrimi mi?

Haluk Koşar

"Artık bütün siyasi partiler Türkiye için vardır. Türkiye partisi olmak mecburiyetindedir. Türkiye'nin istikrarını bozmaya, kutuplaşmayı ortaya koyacak yanlışlardan kurtarılması lazımdır." Kurban Bayramı mesajı böyle bitiyordu Bahçeli'nin.

Faşizme doğru

Klasik faşist rejimlerden farklı olarak içinde bulundu-ğumuz dönemin faşizmi seçimleri de içererek yolunu yürüyor. Seçimlerin yapılıyor olması bu noktada tayin edici bir özellik olsa da sonuçlar açısından fiilen bir askıya alma durumu söz konusu. Yürütmenin merke-zileşme düzeyi gittikçe artarken Erdoğan'ın belediye-leri merkezi yönetime bağlama çabası yerel seçimlerin işlevinin yok edildiği anlamı taşıyor. İşlevsizleşmiş bir demokrasi böylesi bir sistemde farklı partilere de gereksinim duymayacağı için tek bir parti bütün ihtiyacı giderecektir. İşte Bahçeli'nin Türkiye Partisi ile ifade etmeye çalıştığı şey tam da bu: Çok parti, tek siyaset! Yaklaşık seksen yıl sonra bugüne özgü tek partili bir siyasal sistem. İç cephenin tahakkü-mü ile ülkedeki pek çok şey gibi siyaset de merkezileş-tiriliyor.

Hukuk ve anayasa

Diğer yandan devlette var olan kanunlar ile işleri yürü-ten bir "norm devleti" ve hukukun rafa kaldırılarak si-yasal keyfiyete göre kararların alındığı "önlem devleti" olarak tanımlanan ve "ikili devlet" olarak adlandırılan süreç bir dönemdir gittikçe koyulaşarak hayatı kap-lıyor. Her halükarda kaybeden halk oluyor. Basit bir trafik düzenlemesi bile bütçenin açıklarını kapatacak şekilde organize edilebiliyor. Araba kullanırken bile faşizm sizi avlayabilir. Şimdi bu çerçevede Saray rejiminin fiilen sürdürdü-ğü durumun sözleşmesine ihtiyaç vardır. Anayasa tartışması bu anlamıyla rejimin kurumsal varlığının sürekliliğini sağlayacak bir silah olarak ele alınıyor. Henüz ne olduğu belli olmayan "yeni anayasa"nın demokratik bir anayasa olmayacağı açık. İşte fırtına-nın kopacağı yerlerden en önemlisi de burası. Yeni bir sözleşme ile dayatılacak faşizmin kurumsallaşmasının yolunu tıkayacak demokratik, halkçı bir sözleşme ihtiyacı hava kadar su kadar yaşamsal bir ihtiyaç olarak ortada duruyor.

Peki ya demokratikleşme?

Seçimlerin geçerliliği ortadan kalkmışken "demok-ratikleşme" sandıktan çıkması imkânsız bir hayale dönüştü. 19 Mart sonrası yapılan erken seçim çağrıları tutuklanan belediye başkanlarının İstanbul ile sınırlı kalmamasıyla beraber düğümün çözüleceği yer olarak meydanları işaret ediyor. Yani bu anlamıyla ikilem, eğer olursa bir seçim ile değil seçimden sonrasında çözüme kavuşacak gibi gözüküyor. İçinde bulunduğumuz durumdan basit düzenlemeler ve reformlarla çıkılacak dönem çoktan geçti. Böylesi bir sarsıntıyı ya halk güçleri yaratacak ve eskiye dair ne varsa yıkacak ya da sarsıntı hepimizi yerle bir edecek. 19 Mart darbesini yavaşlatan halkın gücü henüz böyle bir sarsıntıyı yaratacak nitelik taşımıyor. Bu görev sos-yalistlerin omuzlarında. Fakat mevcut durumda sosya-list sol olarak organik bağlarımızı daha güçlü ve ustaca kurmaya ihtiyacımız var. 19 Mart hareketini işçilerin ve yoksulların ekmek mücadelesi ve Kürtlerin boyut değiştiren özgürlük mücadelesini demokratik cumhu-riyet ekseninde bütünleştirmek; işte ustalık isteyen şey tam da budur! Bu aynı zamanda Bahçeli'nin Türkiye partisi ile yaratmak istediği illüzyonu da bozarak halkçı bir seçeneği de dayatacak olandır. Faşizme karşı demokratik bir devrim!

POLİTİKA

Darbe sürüyor!

19 Mart darbesi, yoğunlaşmış tek bir vuruş olarak değil, o türden bir dizi vuruşu içinde barındıran bir süreç olarak yürüyor.

İmamoğlu'nun tutuklanması darbenin güncel/aktüel hedefini pasifize etmeyi ve mümkün olursa "kirlletmeyi" hedefleyen bir başlangıç vuruşudur.

Oğuzhan Kayserilioglu

(...) 1. sayfadan devam

Ancak, "evdeki hesap çarşıya uymadı", halkın biriken öfkesi öğrencilerin öncülüğünde hızla kendisini açığa çıkardı, sokaklar yüz binlerce insanla doluverdi. Kimin avcı kimin av olduğu netleşemeyen bir iç içe geçme, karşılıklı darbeleme ve kuşatma yaşandı, halen de yaşanıyor.

Halkın biriken öfkesi iktidarın yürüyüşüne fren yapıyor. Aslına bakılırsa 19 Mart, öncesinden başlayıp günümüze uzanan bir darbe sürecinin güncel hali olarak görülürse kavranabilir. Gezi isyanı ve sonrasında halka uygulanan devlet şiddeti, ona rağmen halk hareketinin sürmesi, 2 yıl sonra 7 Haziran 2015 seçimlerinde iktidarın kaybetmesi ve ancak devlet şiddetinin daha da yoğunlaştırıldığı 7 Haziran-1 Kasım arasındaki bombalı saldırılarla iktidarın kendisini sürdürebilmesi, 1 yıl sonra 15 Temmuz darbesi ve darbeyi önceden haber alıp bekleyen AKP'nin karşı şiddeti, "Yenikapı ruhu" diye adlandırılan hamleyle devletin çeteleşmesinin resmileşmesi ve halka ilanının şimdi yaşadığımız 19 Mart darbesiyle bağlantılı olduğu açık değil mi? Sıradan hale gelen ve açıkça yapılan seçim hileleri, mesela mühürsüz oylarla kazanılan referandum var olan yasaları hiçe sayan bir çete pratiği değil midir?

Seçimlerin artık kazanılamayacağı anlaşılınca, devletin imkanları kullanılarak seçimlerin "sonucu önceden belli" bir tiyatroya çevrildiği, ne olursa olsun bir biçimde iktidarın devamlılığının sağlanmasının esas alındığı bellidir.

Devletin çeteleşmesi, sadece seçim hileleriyle değil, sürekli daha geniş alana yayılarak ve şiddeti yükseltile devlet zoruyla iç içe geçerek gerçekleştirildi. Günümüzde seçimle kaybettikleri İstanbul Belediyesi'ne el koymaya çalışmaları hiç de şaşırtıcı değil!

Öylesine yollarına devam edemiyor, hedeflerine kolayca ulaşamıyor, zorlanıyorlar. Halkın öfkesi, yolsuzluklar diye ortaya döküldükleri şeylerin hiçbir gerçek olguya dayanmadığını ve Saray'a bağlı yargı çetesini açığa çıkarıp, bilinçlere yerleştirdi.

Yargı sopası

Zamana yayılmış, yargıyı sopası olarak kullanarak yol alan faşist bir darbe süreci içindeyiz. İktidarın ana yapısı/omurgası budur; ne söylediklerinin hiçbir önemi yok, ne yaptıkları esastır. Halkı yoksullaştırmakta, dini siyasetlerinin aracı olarak kullanmakta, yolsuzlukta ve vurgunculukta, devlet şiddetini sürekli kullanmakta, sırf iktidarda kalabilmek için ülkeyi emperyalist yağmaya ve kullanıma açmakta kararlı ve nettirler. Varsın ülke cehenneme dönsün, yeter ki iktidarda kalabilsinler!

19 Mart sürüp gelen faşist sürecin yeni zirvesidir, o günden bu yana yapılanlara bakarsak, şimdiden sonraki 2,5 ayda öncesini daha da yoğunlaştırarak sürdürmeyi hesapladıklarından emin olabiliriz. Tekrarlayalım; aslında çok daha fazlasını yapmak istiyorlardı: İBB'ye ve CHP'ye el koymak! Ama olmadı, halk engel oldu yapamadılar; peki vazgeçtiler mi, asla!

Önceden yapamadıklarını mümkün olan en kısa sürede yapmaya niyetli oldukları açık değil mi? Üstelik, artık sadece İstanbul değil, en son Adana'nın eklenmesinden anlaşılacağı gibi CHP'nin bütün belediyeleri ateş altındadır. Ve elbette, CHP "barajı" aşıldıktan sonra sıra DEM Parti belediyelerine gelecektir. Bir zehirli yılan ülkenin üzerinde geziniyor, uygun gördüğü yerleri zehirleyerek yoluna devam ediyor. Edebilir mi? Zehirli yılanın bilinci net, kararlı ve cüretli; devam etmek istiyor. Eh, zaten bunca suça bulandıktan sonra başka yolu da pek yok!

Halkın seçeneği

Zehirli yılanın panzehri halkın gücüdür. O gücün açığa çıkarılması, 19 Mart sonrasında koşullarında zaten hareket halinde olan bu gücün hareket halindeyken eğitilmesi, şim-

diki amorf halinden kopuşarak demokratik ve en iyi haliyle devrimci bir yapı kazanmasına uygun tutumlarla yardımcı olunması gerekiyor. Peki, nasıl? Sermayeden ve devletten bağımsız bir zemine yerleşen, farklı toplumsal güçlerin kendi ihtiyaçları için yaptıkları mücadelelerin içinde konumlanarak toplumsallaşan, halk hareketinin ve bir darbe biçiminde yürüyen faşizmin kurumsallaşmasının aynı anda hareket halinde olduğunu gören, işçi sınıfının yükselme eğilimine giren mücadelesine özellikle odaklanan, Kürt Halk Hareketiyle kalıcı dostluk kuran, yeniden canlanan öğrenci hareketine "araçsal" değil "sahici" bir anlayış ve kavrayışla yaklaşan, kadınların erkek egemenliğine karşı mücadelesiyle kaynaşan, Alevilerin demokratik komünalitesini korumasına destek olan vd. bir sol-sosyalist seçeneğin inşası acildir. Koşullar hiç olmadığı kadar uygundur; sadece usta bir elin dokunmasına ihtiyaç var!

Türkiye'de Platform Çalışanlarının Hukuki Statüsü Çalıştayı'na ilişkin önerilerimiz

"Dijitalleşme adı altında yeni bir güvencesizlik rejimi kurulmamalı. Teknoloji, emeği değersizleştirmek için değil, kolaylaştırmak için kullanılmalı. Platform çalışması yalnızca teknik bir dönüşüm değil, sınıfsal ayrımın yeni biçimlerinden biridir."

TEHİS

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Türkiye Ofisi ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı iş birliğinde düzenlenen "Platform Ekonomisi ve Dijital Çalışmanın Geleceği" başlıklı çalıştay, Mayıs ayında Ankara'da çeşitli akademisyenler, sendika temsilcileri ve bürokratların katılımıyla gerçekleştirildi. Dijital platformlar üzerinden yürütülen çalışmanın yasal statüsü, iş güvencesi ve sosyal haklar gibi başlıklar masaya yatırılırken, çalıştayda platform işçiliğinin en büyük grubu olan kuryelerin talepleri sendika temsilcileri aracılığıyla dile getirildi.

Çalıştay, ILO'nun "Çalışma Yaşamında Temel İlkeler ve Haklar Konusunda Sosyal Tarafların ve Sivil Toplumun Kapasitesinin Güçlendirilmesi" projesi kapsamında organize edildi. Çalıştaydan bir hafta önce Türkiye'nin her yerinden gelen kurye dernek temsilcileri ile hazırlık toplantısı yapıldı. Gerçekleşen hazırlık toplantısında öneriler toplandı. Bu toplantıda kurye camiasının büyük bir kısmının ortaklaştığı temel talepleri TEHİS, diğer dernekler ve kurumlar ile ortaklaştırıp çalıştayda dile getirdi.

TEHİS: Kuryelerin ortak taleplerini temsil ediyoruz

Çalıştayda TEHİS olarak (Turizm, Eğlence ve Hizmet İşçileri Sendikası), esnaf kurye modelinin yasal olarak işçilik statüsüne kavuşturulması, işçi sağlığı ve güvenliği önlemlerinin derhal uygulanması, ekipman ve donanım maliyetlerinin işveren-

lerce karşılanması ve kamusal denetim mekanizmalarının işletilmesi gerektiğini söyledik.

Platform çalışması sadece teknolojik değil, sınıfsal bir meseledir

Toplantıda Avrupa Birliği'nin platform çalışmasına dair yeni düzenlemeleri ve ILO raporlarındaki güncel veriler de anımsatılarak Türkiye'deki düzenlemelerin bu gelişmelerin gerisinde kaldığı ifade edildi. "Dijitalleşme adı altında yeni bir güvencesizlik rejimi kurulmamalı. Teknoloji, emeği değersizleştirmek için değil, kolaylaştırmak için kullanılmalı. Platform çalışması yalnızca teknik bir dönüşüm değil, sınıfsal ayrımın yeni biçimlerinden biridir."

Sonuç

Platform şirketleri ve kuryeler arasındaki en büyük eşitsizlik kaynağının kuryelerin

TALEPLER

1. Kuryeler işçidir, esnaf değil

Kurye ekonomisinde hâkim model olan esnaf kurye sistemi, işçilerin sosyal güvenceden yoksun, tüm riskleri ve giderleri kendi cebinden karşıladığı bir yapıya dayanıyor. Dernek ve sendikalar, bu sistemin iş yasalarına aykırı olduğunu ve kuryelerin fiilen işçi olarak çalıştığını vurguluyor.

2. İşçi sağlığı ve güvenliği denetimi şart

Trafikte yüksek riskle çalışan moto kuryelerin yaşadığı kazalar, koruyucu ekipman eksiklikleri ve yoğun çalışma koşulları kamusal denetimi zorunlu kılıyor. Çalışma Bakanlığı'nı sektöre özgü özel denetim mekanizmaları kurmaya çağırıyoruz.

3. Ekipman giderleri şirketlerce karşılanmalı

Motor, kask, mont, telefon, kargo çantası gibi giderler şu an kuryelerin kendi olanaklarıyla karşılanıyor. Bazı platformlar reklamla donanımları dahi işçiyi ücretle satıyor. Bu durum, "gelir elde etmek için çalışmaya başlayan bireyin, daha işe başlamadan borçlandırılması" olarak tanımlanıyor.

4. Kamusal denetim ve yasal tanım geliştirilmeli

Platform şirketleri işveren olarak tanımlanmalı, gelir ve çalışma saatleri kayıt altına alınmalı. Yerel yönetimlerin, kuryelere yönelik dinlenme alanları ve sosyal destek hizmetleri sunması gerektiği belirtiliyor.

EKONOMİ - EMEK
Deniz Tuzcu

Ara zam şart!

Şimşek ve şürekasının yalanları daha yılın ilk yarısı dolmadan açığa çıktı. Emekçiler ısrarla daha da yoksullaştırılırken, fiyatlar artmaya devam ediyor. Bu koşullarda ara zam bir istek değil, zorunluluktur.

Sene başında 22.104 TL olarak belirlenen, resmîyetle asgari, gerçekte genel ücret ile geçinme çabası ise her geçen ay daha da imkânsız hale geliyor. İş bulabilen her iki kişiden birinin asgari ücret civarında ücrete mahkûm bırakılmakta. Bu gerçeklik karşısında 22.000 TL halk kitlelerine uygulanan bir yoksulluk dayatması haline gelmiştir. Bu yoksulluk dayatmasının arka planında sermayenin çıkarları yatmakta. Mehmet Şimşek'in göreve gelişi ile beraber kontrolden çıkan fiyat artışlarının faturası emekçiye kesilmiş. Şimşek ve şürekasına göre (ki bu grubun şakşakçılarının içerisinde CHP'ye yakın birçok iktisatçı da vardı) fiyatları artıran emekçinin "gereksiz" talebiydi. Biz emekçilere temel ihtiyaçlarımızın bile şımarıklık olduğu söylenmiş, biz talebimizi aklıktan ölecek duruma kadar azaltırsak bu fiyat artışlarının kontrol altına alınacağı söylenmişti. 2024 yılının başında ise asgari ücrete yüzde 29 zam yapılrken, iddia düşük zam ile fiyat artışlarının kontrol altına alınacağıydı. 2025 yılı için hedeflenen enflasyon ise yüzde 21 olarak açıklanmıştı. Böylece aslında asgari ücret zammı sayesinde, yıl sonun-

da bile emekçinin alım gücü bir önceki yıldan daha iyi olacaktı.

Enflasyon artmaya, hayat pahalılaşmaya devam ediyor
Fakat bu hesabın gerçekçi olmadığı en başından belliydi. Sadece ocak ayı içerisinde yüzde 5 enflasyon açıklanmasının ardından beklentiler de yüzde 24'e yükseltildi. Üstelik tüm bu veriler TÜİK'ten alınıyor.

ARTIŞ ORANI	
Asgari Ücret	%29
Barınma	%45
Ulaşım	%35
Beslenme	%30

Bir emekçinin aldığı ücret yüzde 29 zamlanırken, harcamaların ne kadar arttığına bir bakalım. En büyük gider kalemi olan barınma asgari ücretin çok daha üzerinde artmaya devam ediyor. Haziran ayında kira zammı sınırı yüzde 45 olarak açıklandı. İstanbul'da aylık abonman fiyatları yüzde 35 oranında arttı. Gıda enflasyonu daha mayıs sonundan yüzde 30'u bulmuş oldu.

Zaten bırakalım yoksulluk sınırını açlık sınırının dahi altında belirlenen asgari ücret, daha haziran ayından fiyat artışları karşısında eridi. Bir emekçinin geçen yıl kaldığı evde kalıp, geçen yıl beslendiği şekilde beslenebilmesi bile artık hayal.

Tüm işçi sınıfı için ara zam
Şimşek ve şürekasının yalanları daha yılın ilk yarısı dolmadan açığa çıktı. Emekçiler ısrarla daha da yoksullaştırılırken, fiyatlar artmaya devam ediyor. Bu koşullarda ara zam bir istek değil, bir zorunluluktur. Üstelik asgari ücrete getirilecek ara zam sadece asgari ücretli çalışan milyonları değil, tüm Türkiye işçi sınıfını alacak etmektedir. Ara zam için seferber olacak işçi sınıfı sadece asgari ücreti artırmak ile kalmayacak, tüm ücretleri de artmaya zorlayacaktır. Unutmayalım, değeri biz üretiyoruz. Üretilen her şey bizim hakkımız. Ancak iktidar ve sermaye düzeni bize insanca yaşam koşullarını bile kendi isteğiyle vermedi, vermeyecek. Ara zam da insanca yaşam koşulları da mücadelemize bağlı. Örgütlü ve mücadeleci bir işçi sınıfının karşısında hiçbir kuvvet duramaz.

Ara zam kampanyasından hemen önce, İzmir'de belediye işçilerinin ara zam mücadelesinin provasını verdiğini görüyoruz. 2024 yılı ardından başlayan Toplu İş Sözleşmesi (TİS) süreci devam ederken en sonunda belediyenin tam da asgari ücret artış oranına paralel şekilde yüzde 29'luk bir artış önermesinin ardından 23 bin işçi grev kararı aldı. Üstelik İzmir Belediyesi'nde çalışan ancak DİSK yerine iktidara yakın Türk-İş sendikasına üye işçiler, aynı iş için DİSK üyesi sınıfdışlarından çok daha yüksek ücretler almaktaydılar. Dolayısıyla İzmir'de greve çıkan emekçilerin talepleri gerçeküstü de karşılanamaz da değildi.

Emek düşmanı CHP
İzmir belediye işçilerinin başlattığı bu son derece meşru ve onurlu grevi karşısında ise, kendisini özellikle 19 Mart süreci sonrası halk güçlerinin yanında konumlandırarak CHP'nin tepkileri son derece çarpıcı. Grev ve direnişlere tüm gücüyle saldıran, halkın insanca bir yaşam talebini yalan ve iftiralarla karalamaya çalışan iktidar güçlerinden hiç de aşağı kalmayan bir süreç izledik. İşçilerin talepleri konusunda yalanlar söylendi. Sanki İzmir halkının vergilerinin tümü bu işçilerin "abartı" maaşlarına gidiyormuş gibi algılar yaratılarak İzmir halkı ve belediye emekçileri karşı karşıya getirilmeye çalışıldı. Bunun yetmediği noktalarda, belediye işçilerinin "sözde" çoğunluğunun mezhepleri ve memleketleri üzerinden şoven ve ırkçı dürtüler harekete geçirilmeye çalışıldı. İşçilerin üretimden gelen gücüne karşı durabilmek için bu yalan ve karalamalar da yeterli olmadı. Çöpler toplanmayınca, hor görülen, vasıfsız emek denilerek düşük ücret ve insan onuruna sığmayan bir yaşamı hak ettiği ima edilen çöçülerin önemi açığa çıktı. Ancak CHP bu noktada Cemil Tugay önderliğinde doğrudan grev

kırcılığa soyunmaktan bile çekinmedi. CHP'nin tüm bu dezenformasyonları, yarattığı işçi düşmanı ve şoven atmosfer ve hatta sürdürdüğü aşıktan grev kırcılık karşısında, işçiler meşru grevlerinin 7. gününde belediyenin çok az daha artırılmış teklifini kabul etmek zorunda bırakıldı.

Grevin öğrettikleri

Birçok açıdan son derece aydınlatıcı ve safları netleştirici bir grev süreci ile karşı karşıya kalındı:

- Kendisini halk güçleri yanında konumlandıran CHP'nin, konu emek sermaye ilişkisi olunca sermayenin yanında duracağı tekrar açığa çıktı.
- Asgari ücretin, sadece asgari ücretlileri değil tüm işçi sınıfını ilgilendiren, ortalama zam oranları için bir referans noktası olduğu ispatlandı.
- Mücadele edilmediği takdirde sermayenin işçi sınıfına açlık ve yoksulluğu reva gördüğünü; emekçilerin insanca yaşam taleplerinin bile hor görüldüğünü canlı olarak izledik.

Eşit işe eşit ücret

Bu çerçevede İzmir Belediye işçilerinin insanca bir yaşam ve belediyede çalışan Türk-İşe bağlı işçiler ile aynı maaşı almak için başlattıkları grev meşru olmanın da ötesinde, işçi sınıfının kalanına da yol gösterici olacaktı. Bu grev kayda değer bir kazanım elde edemedi, doğru. Ancak işçi sınıfının kurtuluşu CHP gibi düzen partilerinin eliyle değil kendi bağımsız ve örgütlü mücadelesiyle ulaşabileceği bir kez daha açığa çıktı. Üstelik çok geniş katılımlı örgütlenebilen grev süreci, işçi sınıfının kendi örgütü kurma ve örgütlü mücadele yürütmesi adına önemli bir deneyim açığa çıkardı. Bunun devamının sağlanması sorumluluğu işçi sınıfı ve sosyalistlerin omuzlarındadır.

Mehmet Şimşek'e Yeni Şafak'tan saldırı

Bugün geline nokta, eski bakan Berat Albayrak'ın ailesine ait olan Albayrak grubunun Yeni Şafak gazetesi 26 Mayıs tarihli manşetinde Şimşek'in ekonomi yönetimini topa tuttu. Aslında manşette yazarlar eksik olmasına rağmen yanlış değil.

Emekçilerin karşısında kapsamlı ve örgütlü bir ara zam kampanyası örgütlenme gerekliliği yatarken, ekonomi yönetimine dair egemenler arası tartışmalar da ciddileşmiş durumda. Göreve geldiği günden beri, Şimşek ekonomi programının emek düşmanlığını teşhir etmiş ve özünde bir sermaye koruma programı olduğunu vurgulamıştı. Şimşek özünde Türkiye'nin dışarıdan gelecek döviz ihtiyacını kolay yoldan çözmek adına faizleri yükseltmek; eş zamanlı olarak da enflasyon bahanesi ile emekçinin zaten eriyen ücretlerine saldırıyı meşurlaştırmak ikili hedeflerine

sahip bir ekonomi yönetimi vaat etmişti. Aslında bugün geline noktada bu iki hedefini de gerçekleştirmiş gözüküyor. Ancak programın ikinci yılında Türkiye ekonomisinin yapısal sorunları hız kesmeden devam ediyor.

Finansa karşı sanayi
Bugün geline noktada, eski bakan Berat Albayrak'ın ailesine ait olan Albayrak grubunun Yeni Şafak gazetesi 26 Mayıs tarihli manşetinde Şimşek'in ekonomi yönetimini topa tuttu. Aslında manşette yazarlar eksik olmasına rağmen yanlış değil. Şimşek programının temel taşı olan

yüksek faizin sermayenin üretimden gelir elde eden grupları adına bir sorun olduğu çok açık. Artan şirket iflaslarından, ciddi düşüş gösteren büyüme oranlarına kadar birçok veri de

bunu doğruluyor. Üstelik artan faizler aslında toplam gelirden bankaların ve kredi veren kurumların, üretim ile ilgilenen gruplar aleyhine payını da artırması demek. Ne de olsa kredi

karşılığı geri ödenmek zorunda olan para arttıkça, toplam sömürünün daha büyük bir bölümü sanayi aleyhine finansın cebine giriyor. Üstelik artan grevler ve toplumsal huzursuzluğu da düşündüğümüzde, Şimşek programı artık emeğe yapılan saldırıları meşrulaştırma becerisini de kaybetmiş gözüküyor. İşçi sınıfının itirazlarının da yoğunlaştığı bir noktada, Şimşek artık finansal sermaye ve bankalar dışında, sermaye gruplarına dahi bir şey vaat edememeye başladı.

Sırada ne var?

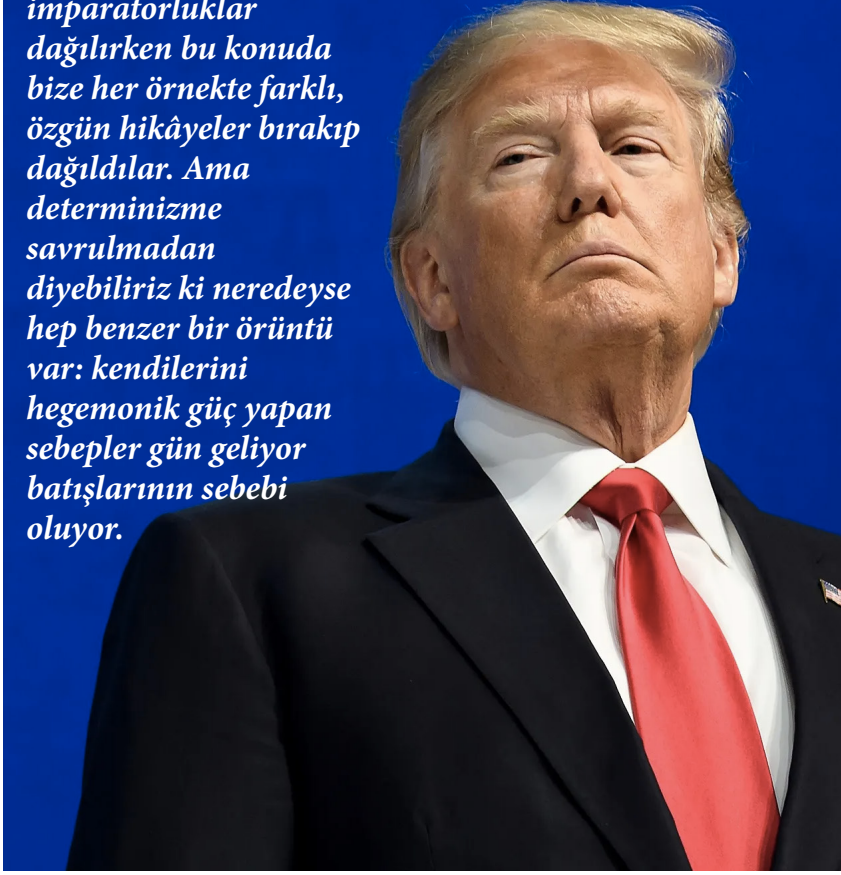
Yüksek tutulan faizlerin yarattığı ekonomik daralma artık sermayenin önemli bir bölümü için de çok maliyetli hale gelmeye başlamış gözüküyor. Bu maliyetleri bir de yaratılan işsizlik ve toplumsal huzursuzluk ile beraber düşünmemiz

gerekıyor. Tüm bu maliyetler karşısında iktidarın ekonomi yönetiminde bir değişikliğe mecbur kalma ihtimali hiç de düşük görünmüyor. Üstelik programın faturasının da Şimşek'e kesilmesi mümkün. Ancak Şimşek programına da aslında mecbur kalındığını hatırlamamız gerek. Türkiye ekonomisi hâlâ dışarıdan gelecek paraya muhtaç. Dolayısıyla tekrardan düşük faize dönüşmesinin ekonomide yaratacağı tahribatın da büyük olacağı açık. Bu durumda Şimşek programı da faizlerin düşürülmesi de özünde emeğin payından sermayeye daha yoğun transferler yaparak günü kurtarmayı hedefliyor. Ancak her iki senaryoda da Türkiye ekonomisinin yapısal sorunları aynı ciddiyette varlığını sürdürmeye devam edecek.

DÜNYA

Mutlak hegemonya yoktur

Koca koca imparatorluklar dağılırken bu konuda bize her örnekte farklı, özgün hikâyeler bırakıp dağıldılar. Ama determinizme savrulmadan diyebiliriz ki neredeyse hep benzer bir örüntü var: kendilerini hegemonik güç yapan sebepler gün geliyor batışlarının sebebi oluyor.

Zeki Öztürk

Mutlak hegemonya yoktur, tarihin hiçbir zamanında herhangi bir öznenin mutlak hegemonyasından bahsedemeyiz. Sonsuza kadar süren hegemonya da yoktur. Devletler düzeyinde ise hegemonya, karmaşık etkenlerle ve bu etkenlerin birbiriyle olan ilişkileriyle el değiştirir/elde tutulur/şekillenir. Dahası hegemonyayı sürdürmek gitgide pahalılaşan/ağırlaşan bir uğraşı/stratejidir. İç ve dış çelişkiler giderek artar, rakipler daha avantajlı hâle gelir. Bu böyle olma-

saydı, binlerce yıl önce ilk kurulan hegemonik gücün liderliği devam ediyor olurdu. Koca koca imparatorluklar dağılırken bu konuda bize her örnekte farklı, özgün hikâyeler bırakıp dağıldılar. Ama determinizme savrulmadan diyebiliriz ki neredeyse hep benzer bir örüntü var: kendilerini hegemonik güç yapan sebepler gün geliyor batışlarının sebebi oluyor. Roma'nın en şaşıla dönemi Pax Romana'nın ya da Osmanlı'nın Kanuni döneminin cilalarını biraz kazısak en parlak dönemlerine

gelindiğinde, kendilerini yükselten sebeplerin nasıl zamanla iç çelişkiler hâline dönüştüğünü görebiliriz.

“Deli” Trump’ın ortadoğuda “vekil” hegemonları

Eğer liberal olsaydık, sistemde bir çelişki olmadığını, Trump’ın öngörülemez ve alışılmadık hareket eden bir ABD başkanı olduğunu, tüm dünyada olduğu gibi Orta Doğu’da da haracını kesmeye çalıştığını söyleyip yastığa başımızı rahatça koyar uyurduk. Ancak durum görüldüğü gibi değil. Trump, bulutsuz gök yüzünde çakan bir şimşek değil. Genelde kapitalizmin birikim krizinin, özelde ABD halkının gittikçe artan işsizliğinin, çürütülmüşlüğüünün, ırkçılığının bir sonucu. Trump, soğukkanlı bir emlakçı milyarderliğin ve ilk başkanlık döneminin getirdiği tecrübe birikimiyle hareket ediyor. Doların geçerliliğini gün gün kaybettiğini, dünya ticaretinin kendi kontrolünden çıktığını, hâlâ kontrol altında olan alt-emperyal devletlerin daha yönetmesi zor/saldırgan hâle geldiğini, hegemonyanın uzun vadede özelde ABD’den Çin’e daha geniş çerçevede NATO’dan BRICS’e geçme ihtimalinin yüksek olduğunu ve bir şeyler yapılmazsa bu ihtimalin kesinliğe döneceğini görüyor. Alt emperyal devletlerle ve onların tek adamlarıyla her birinin özel şartları içerisinde kurulabilecek en iyi ilişkiyi kuruyor. Bu devletleri tamamen kaybetmektense onları kendi “vekil hegemonları” zemininde tutmaya çalışıyor. İsrail, Türkiye, İran, Suriye, BAE, S. Arabistan... Bu güçlerin hepsiyle masaya oturuyor ve hepsine farklı farklı güç alanları ve avantajlar sunuyor. İlk bakışta hegemonyasını korumaya çalışan bir gücün ve temsilcisinin böyle davranması bir çelişki gibi görünebilir ama hayır, Trump pastayı büyütüyor ve yeni alanlar açıyor. İran’la bile bu çerçevede ilişki kuruyor ve (eskisinden pek farklı şartlarda olmasa da) nükleer anlaşmanın imzalanması bizi hiç şaşırtmayacak. Ama İran, hele hele

İsrail’in bu kadar saldırgan olduğu bir dönemde büyük bir kazanım mı elde edecek? Tabi ki hayır, uluslararası yaptırımların hafifletilmesi en büyük kazancı olacak. Ve bu yaptırımların kaldırılmasından tabi ki ABD ticareti de kazanacak. İşte bize Trump’ın Ortadoğu politikasının özeti: Pek bir şey kaybetmeden, bölgedeki güçlerin güçlerine orantılı bir şekilde, birbirleriyle savaşmalarının da önünü alarak yeni “no mans land” alanlar yaratıp bu alanları paylaştırmak ve hegemonyasını tehdit edecek riskleri en aza indirgeyip Çin’e odaklanmak. Trump’ın, Suriye özel temsilcisi olarak Thomas Barrack’ı seçmesi tesadüf değil. Barrack 1970’lerden beri körfez ülkelerinin hanelarıyla iyi ilişkiler kuran bir patron-diplomat. Colani eliyle Suriye’yi selevi-işbirlikçi bir koordinasyon altında yukarıda özetlediğimiz politikaya entegre etme çalışması yapacak. Yabancı cihatçıların iskânı ve 84. Tümen’e entegresi meselesini hızlıca çözmeye girişmesi, SDG ile HTŞ’nin üçüncü kez masaya oturmaları Barrack’ın ilk icraatlarından. Yolun temizlenmesi adına Alevi katliamı hiç yaşanmamış gibi davranılıyor. Her gün yaşanan insan kaçırma, tecavüz, yağma olayları vaka-ı adiyе hâline geliyor. Ama bunlar çok önemli değil, önemli olan uluslararası şirketlerin gelebileceği ortamı hazırlamak. Bu arada müjde, Şam’da borsa açıldı.

Orta Doğu’da riskler

Ortadoğu’da Trump’la anlaşılan, dolayısıyla ABD hegemonyasını kabul eden her güç biraz daha alan kazanıyor. Bu bir süre daha böyle devam edecek gibi görünüyor ama

“pax amerikan” cilasını biraz kazıdığımızda sonuçları felaket olabilecek çok fazla risk alanının varlığını görebiliyoruz.

Bu risk alanlarından biri Suriye gibi büyük bir kısmı laik olan halkın cihatçı tahakkümünde olması. Cihatçıların daha radikal olanları her an Colani’yi “tağut” ilan edip iç savaşı tekrar kızıştırabilirler. Katliamları kat be kat arttırabilirler. Bunun denemelerini defalarca yaptılar. Daiş hücreleri de yavaştan uyanmaya başladı.

Risk alanlarından bir diğeri, şu an rakip konumda hamleler yapan Siyonist İsrail ile Neo-osmanlıcı Türkiye’nin rekabetlerini kızıştırıp bölge halkını ateşatabilecek olanları. Diğer risk alanı İsrail’in İran’la tam teşekküllü bir savaş içerisine girebilecek olması.

Başka bir risk alanı, Filistinlilerin tamamen sü-rülüp Gazze’yi turizm merkezi hâline getirme planı. Bu plan tüm Ortadoğu’yu bile ateşe atacak kadar tehlikeli. Bizi daha çok etkileyecek başka bir risk alanı daha var: Suriye’de SDG ile uzlaşma zemininden çatışma zeminine kayılması.

Tüm bu risk alanları, Trump’ın genel stratejisi içerisinde küçük hamleler gibi görünse de milyonların hayatı demek. Hem kapitalizmin birikim krizi hem ABD’nin hegemonya krizi ne yazık ki yine Orta Doğu’da kan dökmeye devam ediyor.

Yine de hegemonyanın bu zayıflamış hâli şu an görünürde pek olmasa da mücadelenin önündeki engelleri kaldıran bir temel nedendir. Orta Doğu tarihi, bu konuda çok zengin bir tarihtir.

Yine de hegemonyanın bu zayıflamış hâli şu an görünürde pek olmasa da mücadelenin önündeki engelleri kaldıran bir temel nedendir. Orta Doğu tarihi, bu konuda çok zengin bir tarihtir.

Rusya – Ukrayna Savaşında müzakereler dönemi

Emperyalist sistemde kalıcı barış mümkün değildir; İstanbul’daki müzakereler, diplomatik girişimlerin yalnızca geçici taktik manevralar olduğunu göstermiştir. 2022 ve 2025 görüşmeleri, barış masalarının aslında stratejik üstünlük arayışının sahnesi olduğunu açığa çıkarmıştır.

Efecan Özcan

2022 yılında Rusya’nın Ukrayna’ya yönelik başlattığı saldırı, yalnızca iki devlet arasındaki bir savaş değil, aynı zamanda emperyalist bloklar arası güç mücadelesinin bir dışavurumudur. Bu çatışma süresince barış sağlama adına çeşitli diplomatik girişimler gündeme gelmiş, bunların en dikkat çekenlerinden biri ise Türkiye’nin ara buluculuğunda

İstanbul’da yürütülen müzakereler olmuştur. 2022 ve 2025 yıllarında gerçekleşen bu görüşmeler, yalnızca savaşın taktiksel boyutunu değil, aynı zamanda küresel hegemonya mücadelelerini de yansıtmaktadır.

2022 İstanbul müzakereleri: Diplomatik çıkmaz

Mart 2022’de, Rusya-Ukrayna savaşının ilk aylarında Türkiye’nin arabuluculuğunda İstanbul’da

önemli bir diplomatik girişim başlatıldı. Ukrayna tarafsızlık ve güvenlik garantileri önerirken, Rusya anayasal tarafsızlık, Donbas’a özerklik ve Kırım’ın tanınmasını talep etti. Görüşmeler kısa süreli umut yaratmasına rağmen, Batı’nın –özellikle İngiltere ve ABD’nin– Ukrayna’yı bir vekalet savaşında kullanma stratejisi nedeniyle sekteye uğradı. Boris Johnson’ın Kiev ziyaretiyle müzakerelerin sonlandırılması, barışın

değil savaşın tercih edildiğini gösterdi. Sonuçta, İstanbul süreci emperyalist çıkar çatışmalarının gölgesinde başarısız oldu ve Ukrayna halkı bu hegemonya mücadelesinin pasif nesnesine dönüştürüldü.

2025 İstanbul görüşmeleri: Taktiksel ateşkes ve tekrarlanan taslak

2025 yılına gelindiğinde savaşın yıpratıcı etkisi tarafları yeniden müzakere masasına çekti. Türkiye’nin girişimiyle İstanbul’da başlatılan yeni görüşmelerde Ukrayna, Zelenskiy’in doğrudan temsilcileriyle daha ciddi bir yaklaşım sergiledi. Rusya ise düşük düzeyli ancak uzman destekli bir heyetle katılarak temkinli bir tavır aldı. Özellikle General Zorin gibi deneyimli isimlerin varlığı, görüşmelerin taktiksel amaçlar taşıdığını ve sahadaki üstünlüğün müzakereyle takas edilmek istenmediğini gösterdi. 1 Haziran’da Ukrayna’nın gerçekleştirdiği kapsamlı bir hava saldırısıyla Rusya’nın içlerindeki stratejik hava üsleri vuruldu ve hemen ertesi günü İstanbul’da tekrar müzakere masasına oturuldu. Ancak Rusya geri adım atmadığı gibi Ukrayna’nın sunduğu koşulsuz ateşkesi içeren yol haritasını da kabul etmiş de-

giller. Türkiye heyetleri başkanlar düzeyinde üçüncü bir müzakere için buluşturma niyetini ifade ederek bir barış sağlamayı ümit ettiklerini belirtti. Sonuç olarak, 2025 görüşmeleri kalıcı barışa yönelik stratejik bir iradeden çok, savaş yorgunluğu karşısında taktiksel bir ara niteliği taşıdı. Tıpkı 2022’de olduğu gibi, barış çabaları yine emperyalist çıkar çatışmalarına takıldı.

Diplomasi, sınıf mücadelesinin uzantısıdır

Emperyalist sistemde kalıcı barış mümkün değildir; İstanbul’daki müzakereler, diplomatik girişimlerin yalnızca geçici taktik manevralar olduğunu göstermiştir. 2022 ve 2025 görüşmeleri, barış masalarının aslında stratejik üstünlük arayışının sahnesi olduğunu açığa çıkarmıştır. Ne Rusya ne de Batı, emekçi halkların çıkarlarını gözetmiş, müzakerelerde yok-sul kitlelerin talepleri yok sayılmıştır. Bu da gerçek barışın ancak proletarya mücadelesi ve enternasyonal dayanışma ile mümkün olduğunu ortaya koyar. Müzakereler, sınıf mücadelelerinin bir üst yapısal uzantısıdır; tarafsız değil, hegemonya savaşlarının diplomatik biçimidir.

Müzakereler, sınıf mücadelelerinin bir üst yapısal uzantısıdır; tarafsız değil, hegemonya savaşlarının diplomatik biçimidir.

EKOLOJİ/KADIN/ÇOCUK

Doğayı satan düzenin çevre günü

Bu sene Çevre Gününü Türkiye’de “İklim Kanunu” tartışmalarıyla karşılıyor. Kanun, şirketlerin çevresel yükümlülüklerini piyasa araçlarıyla “dengelemeyi” hedefliyor. Yani doğayı kirletenler bunu telafi etmek için para ödeyerek temiz görünme hakkı satın alabiliyor.

Zeynep Küçükkeskin

5 Haziran takvimde “Dünya Çevre Günü” olarak işaretli. İlk kez 1972 yılında Birleşmiş Milletler’in Stockholm’de düzenlediği konferansla ilan edildi. Konferansın amacı görünürde insanlığın çevre üzerindeki etkilerine dikkat çekmekti. Ancak o tarihten bu yana ne çevre korundu ne doğa onarıldı. Tersine kapitalist sistem doğayı önce “sorun” ilan etti, ardından da bu sorunun çözümünü şirketlerin ve devletlerin “yeşil kalkınma” projelerine devretti. Doğayı yıkanlar onu kurtaracak olanlar ilan edildi yani. Bugün ise Çevre Günü dünya genelinde şirket logolarıyla,

bol bol “sürdürülebilirlik” yalanlarıyla kutlanan bir pazarlama kampanyasına dönüştü. Türkiye’de bugün çevre koruma adına yapılan her şey, doğanın yeni bir sermaye birikim alanına dönüştürülmesinden ibaret. Akbelende köylüler toprağını savunurken karşılarında devletin barikatını, şirketin iş makinelerini buldu. İlç’te, siyanürle altın çıkaran şirketin yol açtığı felaket hem doğayı hem işçileri göz göre göre ölüme sürükledi. Toprağı savunan köylüye ve suyu koruyan yurttaş devletin sopası, şirketin tehdidi reva görülürken; holdinglere teş-

vikler, aflar, koruma kalkanları sunuldu. Bu sene Çevre Gününü Türkiye’de “İklim Kanunu” tartışmalarıyla karşılıyor. Kanun, şirketlerin çevresel yükümlülüklerini piyasa araçlarıyla “dengelemeyi” hedefliyor. Yani doğayı kirletenler bunu telafi etmek için para ödeyerek temiz görünme hakkı satın alabiliyor. “Karbon ticareti” gibi

“Karbon ticareti” gibi mekanizmalarla doğanın tahribatı finansallaştırılıyor, ekolojik yıkım piyasa fırsatına dönüştürülüyor.

nansallaştırılıyor, ekolojik yıkım piyasa fırsatına dönüştürülüyor. Doğayı “yeşil yatırım fırsatı”na dönüştüren bu düzenin ne iklime ne de yaşama dair söz söylemeye hakkı yok. İşte bu nedenlerle biz Çevre Gününü kutlamıyoruz. Kutlanacak bir şey yok çünkü. Atmosfer çöküyor, sular zehirleniyor, ormanlar yok ediliyor, denizler plastikle boğuluyor, kentler beton çöllerine dönüşüyor, hayvanlar öldürülüyor, Küresel Güney

açlıkla ve susuzlukla baş başa bırakılıyor. Bu koşullarda bu gün bir isyan, mücadele ve örgütlenme günü olmalıdır. Çevre Günü, şirketlerin ve hükümetlerin vitrin süsü olmaktan çıkarılmadıkça, ekolojik krizin gerçek sorumlusunu işaret eden bir mücadele gününe dönüşmedikçe bir anlamı yoktur. Bu kriz sınıfsal ve sistemsal bir meseledir. Sermaye doğayla uyumlu yaşayamaz. Kapitalizm sürdürülebilir değildir. Doğa politikaları eğer üretim ve mülkiyet ilişkilerine dokunmuyorsa yalnızca yıkımın üzerine örtmeye yarar. Ne “yeşil mutabakatlar”, ne karbon sıfır hedefleri ne de şirket eliyle yazılan iklim yasaları bu felaketi durdurabilir. Çünkü felaket kapitalizmin kendisidir. Bu felakete karşı çözüm halk hareketidir. Toprağı sermayeye karşı koruyan köylüyle, sokakta hayvan hakları savunucularıyla, doğayı talan eden patronlara karşı greve çıkan işçiyle aynı safta durmaktır. Ne doğa ne emek ne de yaşam pazarlık konusu olur. Doğayla uyumlu, parasız ve piyasasız bir yaşamı mümkün kılacak toplumsal dönüşüm için bir arada olmalıyız. Bu yaşam, adalet ve özgürlük mücadelesidir.

Zorbalık hakkında konuşmalıyız!

Bu yılki Her Yer Çocuk çalışmaları için yaptığımız toplantıda çocuklara gündemlerini ve taleplerini sorduğumuzda “okullarımız çok kirli ve güvensiz” gibi sorunlar da öne çıksa bile zorbalıkta karar kılındı. “Zorbalık yok dostluk çok” teması belirlendi.

Sedanur Uğur

İşte Her Yer Çocuk ayları geldi. Okullar tatil olacak ve mahalleden “Başlıyoruz başlıyoruz!” sesleri yüksелеcek, hazırmısınız?

Toplumsal özgürleşme mücadelesinin bir parçası da çocuk hakları mücadelesidir

Bu yıl özel. Çünkü Her Yer Çocuk’un 10. yılı. 10 yıldır yoksul, işçi mahallelerinde çocuklarla, ebeveynlerle, mahalleliyle yan yana geliyoruz. Kimi zaman sohbet, kimi zaman açık hava sinemasında, kiminde ise ÇocukFest’teyiz. 10 yıldır İstanbul, İzmir, Ankara, Denizli, Aydın, Gebze, Mersin, Adana, Hatay illerinde onlarca mahallede binlerce çocukla yan yana geldik. Biliyoruz ki toplumsal özgürleşme mücadelesinin bir parçası da çocuk hakları mücadelesidir. Bu mücadele hem çocukların bugün yaşadıkları hak ihlalleri karşısında hakları olduğunu söyleyip savunmak hem de ihtiyaçlarının aciliyetini ortaya koymak açısından önemli bir alan olmakla birlikte çocukların bugünden öznelmelerine de katkı sunar. Her Yer Çocuk 10 yıl önce bu hedefle yola çıktı ve şimdi çocuklarla yıl boyuna yayılan atölyeler yapıyoruz. Bu yıl ilk defa İzmir’in Menemen ilçesinde 7 yıldır çalışma yaptığımız mahallede 6 çocuk ve 1 yetiştikenden oluşan bir çocuk meclisi kurduk. Bu meclis çocukların ve ülkenin günde-

mini tutan çalışmalar yapıyor. Hatay Samandağ Belediyesi ile çocuk haklarına dair çalışmalar yürütüyoruz.

Zorbalık yok dostluk çok

Bu buluşmaların her yıl bir teması oluyor. Mesela savaşların gündemde olduğu yıl “Oyun da Barış da Hak-kımız” sloganını kullandık. 6 Şubat depremlerinden sonraki yaz ise “Bunun Adı Dayanışma” sloganını

kullandık. Bu sloganları ve o yıl yapacağımız atölyeleri çocuklarla konuşup karar veriyoruz. Çalışma yaptığımız birçok şehirden çocukla online olarak yaptığımız toplantıda gündemlerinde ne olduğunu, taleplerini soruyoruz ve

sloganlar böyle ortaya çıkıyor. Yıl içerisinde yaptığımız sohbetlerde ve atölyelerde öne çıkan konu hep zorbalık oldu. Hatta Menemen Çocuk Meclisi bu konuda bir bildiri hazırlayıp mahalledeki hem ebeveynlere hem de çocuklara dağıtarak zorbalığa karşı söz söyledi. Yetişkinlere “Benim çocuğum yapmaz demeyin, iki tarafı da dinleyin.”; akranlarına ise “arkadaş seçmeyi değil, sevmeyi öğrenmelisin.” mesajlarını ilettiler.

Bu yıl için yaptığımız toplantı ise yaklaşık 1 saat sürdü ve çocuklara gündemlerini ve taleplerini sordüğümüzda “okullarımız çok kirli ve güvensiz” gibi sorunlar da öne çıksa bile zorbalıkta karar kılındı. “Zorbalık yok dostluk çok” teması belirlendi.

Zorbalık hakkında konuşmalıyız!

Şiddet toplumsallaştıkça çocuklar arasındaki zorbalık da doğru orantıda artıyor. Ocak ayında Ahmet’in akranları tarafından öldürüldüğünü gördük. 2024 yılında ise 13 çocuk akranları tarafından öldürülmüştü. Akran zorbalığını ne kadar görürsek görelim bu şiddetin bir çocuk öldüreceğini tahmin etmeyebildik ama artık bu bir gerçek... Akran zorbalığını yalnızca çocuklarla konuşarak çözemeyiz elbette. Ebeveynlerle, öğretmenlerle, okul müdürleriyle ve hatta herkesle bu durumun çözüm yollarını konuşmalıyız. Her Yer Çocuk olarak biz konuşmaya başlıyoruz. Haydi sen de gel!

AKP’nin 23 yıllık ideali: Güçlü aile, güçlü toplum, güçlü Türkiye

Zeliha Korkmaz

AKP’nin “aile”ye sıkı sıkı sarılmasını anlamak için ikili cinsiyet teorisi olarak somutlaşan “patriyarkal kapitalist” sisteme bakmak gerekir. Bu ikili sistem kadınların karşılıksız ev emeği dolayısıyla tarihsel olarak bir ilişki içindedir. Yaşanan tarihsel süreçlerde özel mülkiyetin ve devletin ortaya çıkmasıyla aile kurumunun kendisi de patriyarkal kapitalist sistemin kodları ile yeniden tasarlanmıştır. Güçlü toplumun ancak ve ancak güçlü aileler ile mümkün olacağını söyleyen AKP’nin aile politikalarına bu denli eğilmesinin alt zeminini bu gerçeklik oluşturuyor. 2025’in Aile Yılı ilan edilmesi de böyle. Bugün AKP iktidarı aileyi, sermayenin ve iktidarının çıkarları için yeniden tasarlıyor. Rejimini inşa ederken, Aile Yılı Programı kapsamında Aile Destek Merkezleri ve Diyanet’e bağlı Aile ve Dini Rehberlik Büroları açarak toplumsal rızayı üretmek için kullanıyor.

Bir yıl yetmez!

23 Mayıs 2025 tarihinde 26 ülkenin aileden sorumlu bakanları İstanbul’da Uluslararası Aile Forumu’nda buluşarak “aile kurumu ve değerlerinin korunması” için küresel bir seferberlik ilan etti. Erdoğan burada “1 yıl yetmez aile ve nüfus 10 yılı ilan ediyorum” dedi. Peki ya kadınların gerçeği ne? DİSK-Ar’ın raporuna göre -Geniş tanımlı kadın işsizliği yüzde 33,8 yarı zamanlı çalışma oranı yüzde 16’yı geçti. -3 milyon 248 bin kadının sosyal güvencesi yok! -Kadınların yüzde 30,8’i kayıt dışı çalıştırılıyor. -Ev ve bakım işleri sebebiyle çalışamayan yani evde kalmak zorunda bırakılan 12 milyona yakın kadın var! Bu veriler bize şunu çok açık gösteriyor ki: “Aile yılı ve iş uyumu” dedikleri şey kadınların yaşamlarını emeklerini güvencesiz, esnek, ucuz hale getirmekten başka bir şey değil.

Her evi bir atölyeye çevirmek

Aile yılı adı altında kadınlara esnek ve hibrit çalışma koşulları dayatılıyor. Hibrit çalışma koşulları “daha az çalışma, daha iyi bir ücret ve çok zaman” sloganıyla pazarlanıyor. Bugün hibrit çalışmanın en çok sermayeye kazanç sağladığı çok açık. Mekâna (ofislere, iş yerlerine) para vermekten, ücretli satın aldığı yemek gibi hizmetlerden feragat ederek tüm

bu hizmetleri kadınların görünmeyen emeği üzerinden bedava sağlıyor. Kadınlar mesai saatleri içinde evi temizliyor, toparlıyor, yemek yapma gibi bakım hizmetlerini karşılıyor aynı zamanda patronun işlerini yetiştiriyor. Aynı anda bugün kadınları etkin koruyan tek yasa olarak kalan 6284’e her fırsatta saldırılıyor. Şiddet faillerinin, katillerin koruma kalkanı olan cezazırlık politikaları uygulanıyor. Kadınlara açık açık “ailemiz yaşasın, sermayemiz yaşasın, siz ölü” diyorlar.

Aile yılı ve beden politikaları

Beden politikalarının önemli dayanağı nüfus politikalarıdır. Aile yılı kapsamında “Nüfus Politikaları Kurulu ve Aile Enstitüsü”nün kurulması da tamamen buna hizmet ediyor. AKP için boşanma oranlarının artması ve doğum oranının düşmesi bir felaket anlamına geliyor. Türkiye sermayesi ucuz ve genç, dinamik iş gücüne ihtiyaç duyuyor. Bu yüzden 3 çocuk söylemleri ve genç yaşta evlenmeye teşvik paketleri her gün Bakanlıklarıyla, Diyanet’le kadınların yaşamlarını denetim altına alıyor. Sermaye için işçi, savaşmak için askerler doğurmamızı söyleyen kapitalist erkek egemen devletlere karşı sosyalist feminist mücadelemizi büyüteceğiz. Çünkü kadınların mücadelesi de çok eski ve güçlü. Bu 10 yılı da diğer yılları da ataerkil kapitalist düzene bırakmayacağız ve biz birlikte mücadele edecek, kadın dayanışmasını büyütecek kadınlarla yan yana gelmeye devam edeceğiz.

PARTİ'DEN

Gezi İsyanı 12 yaşında

Özgürlük, adalet ve yaşam alanlarını savunmak için İstanbul'da binlerce kişiyle başlayan ve kısa sürede tüm ülkeye yayılarak milyonların sokağa döküldüğü Gezi Parkı İsyanı 12 yaşında. Geçen zamanda ne öfkemiz azaldı ne de ülkedeki sorunlar. 19 Mart sonrası gelişen süreç ülkede yeniden "Gezi" havasını soluturken hem o süreçte kaybettiklerimizi anmak hem de Gezi ruhunun bugün de yaşadığını göstermek için 31 Mayıs günü ülkenin her yanında toplandık. İstanbul'da gerçekleşen anma emniyetin engellemesine ve yoğun polis ablukasına rağmen coşkuyla gerçekleştirdi. İzmir'de ise Toplumsal Özgürlük Partisi üyeleri Karşıyakada toplanarak bir yürüyüş gerçekleştirdi. Yürüyüşün ardından yapılan konuşmalarla anma sonlandırıldı.

Zeytin Ağacı Gibi Sabırla, Asi Gibi Kararlılıkla!

EVVEL TEMMUZ

KÜLTÜR SANAT FESTİVALİ

4 - 12 Temmuz 2025
Samandağ - Serinyol - Defne

ÇETE DÜZENİNİ YIKALIM
DEMOKRATİK CUMHURİYETİ BİRLİKTE KURALIM

PARTİ GÖNÜLLÜSÜ
OLMAK İÇİN
KODU TARATIN

TOPLUMSAL ÖZGÜRLÜK PARTİSİ
toplumsal özgürlük

Sahibi ve Sorumlu Yazışleri Müdürü: Savaş Çiçek
Adres: İstiklal Cad. Balo Sok. Tokatlıyan Han No: 21 Beyoğlu
Baskı: İhlas Gazetecilik A.Ş. Merkez Mah. 29 Ekim Cad. İhlas Plaza
No: 11A/41 Yenibosna/Bahçelievler, İstanbul Tel: 0212 454 30 00

İlk yılında Samandağ Belediyesi

Değişim İttifakı ile kazanılan seçimin üzerinden bir yıl geçti. Samandağ Belediyesi'nde bu bir yılının nasıl geçtiğini belediye başkan yardımcısı ve ittifak bileşenlerine sorduk. Röportajların tamamını www.elyazmalari.com adresinden okuyabilirsiniz

Samandağ Belediye Başkan Yardımcısı Hasan Fehmi Görür:
Buralardaki deneyimin çok değerli olduğunu düşünüyoruz

"Standart bir belediye faaliyeti ile kendimizi hizmet ettik saygınlıyız. Bu ne demek? Öyle bir dönemdeyiz ki, Samandağ Belediyesi ve Samandağ'ın kendisi birçok süreçten geçti. Rezerv alan tehdidini atlattık, kamulaştırmalar var, başka kamulaştırmalar gündemde. Aslında biz Samandağ Belediyesi olarak halk iktidarının, halkın özne olabilmesinin imkanlarını yaratmaya çalışıyoruz. Bu tabii ki söyleyince olan bir şey değil. Çünkü kırk yıldır başka şekilde

yönetilmiş bir Samandağ'dan bahsediyoruz ve insanlar aslında alışık olmadığı bir şey şu an alışmaya çalışıyor. Bizim açımızdan tabii ki sürecin zorlukları var ama sürecin zorluklarına rağmen durumun gerçekleştirilmesi çok ciddi. Niye? Çünkü Samandağ Samandağ halkıdır ve söz söyleme hakkı Samandağ insanında olmalıdır. Şimdi siz karşınızda sizi ciddiye almayan bir belediye yönetimiyle başka türlü bir ilişki geliştirirsiniz. Daha önce

de hep böyle olmuş. Ama biz bunu kırma-ya çalışıyoruz. Halk meclislerini halkın kendini rahatça ifade edebileceği ve kolektif dayanışma ruhunu geliştirecek bir yerden kuruyoruz. İnsanların özne olması şu değil; işte biz Samandağ Belediyesi'ne ne yapacağını söyleyelim. Tabii ki söyleyelim. Zaten bunu yapmalıdır halk meclisi ama burada ki ayrım belediyeyi de aşan bir şekilde buradaki dayanışma ortamını sağlama sorumluluğudur."

Mor Dayanışma Temsilcisi İlknur Kazan

Samandağ'da kadın politikalarının ağırlıklı olduğu bir belediye hedefliyoruz.

"Kadınlara özel bir birimin kurulmasıyla birlikte Samandağ'da kadınlar için çok şey değişecek. Depremden önce bile, her şey normalden kadınların şiddetle ilgili destek mekanizmalarına, psikososyal destek, hukuki danışmanlık ya da sağlık danışmanlığı hizmetlerine ulaşımı çok zor ve kısıtlıydı. Depremden sonra bu

neredeyse imkânsız hale geldi. Bu yüzden kadınların doğrudan belediye aracılığıyla, kadın birimi ya da müdürlüğü adı her neyse, bu hizmetlere daha kolay ulaşması sağlanacak. Ayrıca bizim için veriler de çok önemli olacak. Samandağ'da bu tarz vakaların verilerine ulaşmamızla birlikte politika geliştirebile-

ceğimiz, belki kampanyalar düzenleyebileceğimiz bir süreç girmiş olacağız. Bu birimin açılmasıyla birlikte Samandağlı kadınların istihdama, sosyal yaşama, kültürel ve sanatsal faaliyetlere katılımının artacağını öngörüyoruz. Bu nedenle kadın biriminin açılması önemli."

Her Yer Çocuk Hatay Sözcüsü Mihriban Randa:

Belediyede bir çocuk birimi kurulması, ertelenmeyecek kadar önemli bir konu

"Yapılması gereken en önemli faaliyet belediyede bir çocuk birimi kurulması, ertelenmeyecek kadar önemli bir konu. Belediyenin çocuk çalışmaları, çocuk politikaları hep buradan çıkacak. Bu birim kurulduktan sonra belediye ile birlikte işleyen bir çocuk meclisi kurulmalı ve alınan kararlarda çocuk katılımını artıracak mekanizmalar

kurulmalı. Belediyenin çocuklara dair perspektifini belirleyecek Çocuk Koruma Politika Belgesi hazırlanmalı. Bunu yaparken bu alanda çalışan uzmanlarla veya STK'larla düzenli buluşmalar planlayıp işbirliği içinde hareket etmeyi önemli buluyoruz. Belediye personellerine düzenli aralıklarla çocuk bakış açısı, çar-

pık çocuk algısı, çocuklarla iletişim gibi konularda eğitimler vermek gerekiyor. Aslında tüm bunların ilk adımları atıldı fakat düzenli hale gelmedikçe eksik kalıyor ve kopuk bir çalışma oluyor. Böyle olunca da tam olarak belediyenin bir çocuk politikası var diyemiyoruz ne yazık ki..."

GREVLER ve DİRENİŞLER

Buz dağının görünen kısmı

Yurdun dört bir yanında işçiler greve çıkıyor. Ücretler daha cebe girmeden değer kaybediyor. İnsanca yaşamak için direnmekten başka çare kalmıyor. Var olan grevler buz dağının henüz görünen kısmı. Üretimden gelen güç sahneye çıkıyor.

Kocaeli ve İzmir'de DYO grevde

Kocaeli ve İzmir'de bulunan DYO Boya Fabrikası'nda çalışan Petrol-İş üyesi 564 işçi TİS görüşmelerinde ortaya çıkan anlaşmazlık üzerine 22 Mayıs tarihinde greve çıktı. İşverenin düşük zam dayatmasına karşı işçilerin kararlı tutumları ile süren grev alanına Kocaeli ve İzmir örgütlerimiz dayanışma ziyaretlerinde bulundu.

Portakal Plastik kazandı

Kocaeli Çayırova'da bulunan Portakal Plastik fabrikasının süren grev 28 gün sonra kazanımla sonuçlandı. Petrol-İş üyesi işçilerin ücretleri grev sonucunda ortalama 45 bin lira seviyesine yükseldi. İkinci yıl için enflasyon +3 puan zam alan işçilerin ikramiyeleri de ilk yıl için 3 ve ikinci yıl için de 4 olarak belirlendi. Grev süresince partimizin Kocaeli İl Örgütü işçilerle birlikte dayanışma içinde bulundu.

KRT'de direnişte bayramlaşma

KRT çalışanları İki aylık ücretlerini ve yemek paralarını alamadıkları için direnişe geçti. Direnişteki basın emekçileri ile 8 Haziran günü İstanbul Maslak'taki işyeri önünde dayanışma amaçlı bir bayramlaşma etkinliği düzenlendi. Çalışaların sendikası DISK Basın-İş'in düzenlediği etkinliğe katılan Sözcüler Kurulu üyemiz Juliana Gözen bir de konuşma yaptı. Dayanışma etkinliğine çok sayıda sosyalist parti ile birlikte sosyalist kuruluşlar, sendikalar, gazeteciler ve alevi kurumları da destek vererek katıldı.

Tuzla'da Reckitt'te grev başladı

İstanbul Tuzla'da Petrol-İş'in örgütlü olduğu sağlık, hijyen ve ev ürünleri malzemeleri üreten Reckitt Bencikiser'de 27 Mayıs'ta grev başladı. Yaklaşık 5 aydır devam eden ve dokuz müzakereyi kapsayan görüşmelerin sonuçsuz kalması üzerine çıkılan grevde işçiler mücadeleyi kararlılıkla sürdürüyor. İstanbul İl Örgütümüz tarafından dayanışma içerisinde bulunduğumuz Reckitt grevinin de diğer grevler gibi zaferle sonuçlanacağını biliyoruz. Zafer direnen işçilerin olacak!